

การสร้างรูปแบบความเป็นผู้นำทางวิชาการของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

จรรณี แก้วเอียน¹ นวรัตน์ ไชยมณี² เสาวนิตย์ ทวีสันตนิยน์กุล³¹รองศาสตราจารย์ ดร.สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา²ผศ.ดร.สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา³ดร.สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการในการสร้างรูปแบบความเป็นผู้นำทางวิชาการของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 อำเภอเมือง จังหวัดยะลา 2) เพื่อสร้างรูปแบบความเป็นผู้นำทางวิชาการของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 อำเภอเมือง จังหวัดยะลา 3) เพื่อศึกษาระดับภาวะความเป็นผู้นำทางวิชาการของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนเทศบาล 4 อำเภอเมือง จังหวัดยะลา จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. จากการศึกษาสภาพและความต้องการของนักเรียนพบว่า นักเรียนมีความต้องการในการพัฒนาตนเองด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ปัญหาความไม่พร้อมของครอบครัว
2. ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 อำเภอเมือง จังหวัดยะลาภาพรวมอยู่ในระดับมาก
3. รูปแบบผู้นำทางวิชาการของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 ด้านวิสัยทัศน์ภาพรวมอยู่ในระดับมาก
4. รูปแบบผู้นำทางวิชาการของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 ภาพรวมด้านความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับมาก
5. รูปแบบผู้นำทางวิชาการของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 ด้านทักษะความเป็นผู้นำภาพรวมอยู่ในระดับมาก
6. รูปแบบผู้นำทางวิชาการของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 ด้านความฉลาดทางอารมณ์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก
7. รูปแบบผู้นำทางวิชาการของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 ด้านความสามารถในการสื่อสาร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : การสร้างรูปแบบ; ภาวะผู้นำ; ภาวะผู้นำทางวิชาการ

The construction of a model of academic leadership of students at the municipality school 4, Mueang District, Yala Province

Branch of Educational Administration, Faculty of Education, Yala Rajabhat University.Thailand

Abstract

The purpose of this research were 1) to study the even condition and needs the construction of a model of academic leadership of students at the municipality school 4, Mueang District, Yala Province. 2) to study the The construction of a model of academic leadership of students at the municipality school 4, Mueang District, Yala Province.3) the level of study the level of the construction of a model of academic leadership of students at the municipality school 4, Mueang District, Yala Province.

The sample group was 40 student in Elementary school students at the municipality school 4, Mueang District, Yala Province.The instrument in collecting data was questionnaire. Data analysis was performed with a software package, and the statistics used were percentage, standard deviation and mean analysis.

The research results were found as the follows:

1. The even condition and needs students development of a model of academic leadership and The problem unavailability of family.
- 2.The overall level academic leadership of students at the municipality school 4, was at a high level .
3. The construction of a model of academic leadership for Vision of students at the municipality school 4, at a high level .
4. The construction of a model of academic leadership for Creative of students at the municipality school 4, at a high level .
5. The construction of a model of academic leadership for Leadership Kkill of students at the municipality school 4, at a high level .
6. The construction of a model of academic leadership for Emotional intelligence of students at the municipality school 4, at a high level .
7. The construction of a model of academic leadership for Ability to communicate of students at the municipality school 4, at a high level

Keywords: The construction of a model; leadership; academic leadership

ความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้บัญญัติเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาไว้ในหมวดที่ 5 แผนนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ส่วนที่ 4 แผนนโยบายด้านศาสนา สังคม การสาธารณสุข การศึกษาและวัฒนธรรม มาตรา 80 (3) ดังนี้ พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับ ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ ภูมิหายเพื่อการพัฒนาการศึกษาของชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและผู้เรียนให้ก้าวหน้า ท้นต่อการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์และสังคม รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551:3) การพัฒนา การศึกษาให้บุคคลในชาติมีคุณภาพ มีศักยภาพดังกล่าวดังกล่าวต้องอาศัยกระบวนการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ การศึกษาจะช่วยสร้างความรู้ ความคิด ทักษะ เจตคติ ให้คนไทยรู้จักตนเอง รู้จักชีวิต เข้าใจสังคมและ สิ่งแวดล้อมที่ตนอาศัย นำความรู้ความเข้าใจมาใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน รวมทั้งสร้างสรรค์ชีวิตและสังคมให้ดีขึ้น (ภารดี อนันต์นวิ, 2555 : 321) ซึ่งตรงกับเจตนารมณ์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2552 – 2559 ที่ ต้องการให้สังคมเป็นสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ จะสร้างโอกาสให้คนไทยทุกคนมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงให้ก้าวหน้าทันกับโลกยุคข้อมูลข่าวสารและวิทยาการสมัยใหม่ มีการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง นำเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553 : 16)

เยาวชนเป็นคนรุ่นใหม่ที่จะต้องมีความรู้ เป็นกำลังสำคัญในการนำทิศทางประเทศให้อยู่รอด ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง สังคม และเศรษฐกิจ แต่สิ่งที่น่าเป็นห่วง คือ เด็กไทยรุ่นใหม่จำนวนมากไม่ ต้องการเป็นผู้นำ เนื่องจากชินกับการเป็นผู้ตามมากกว่า ซึ่งมีสาเหตุมาจากการเลี้ยงดูแบบประคบประหมะจาก ครอบครัว ระบบการศึกษาที่สร้างเด็กให้คิดตามมากกว่าคิดสร้างสรรค์ และหลักสูตรที่ใช้ในโรงเรียนขาดเนื้อหาที่สอน ให้เด็กมีความรู้ ผู้นำ ดังนั้น ประเทศไทยอาจประสบปัญหา ขาดผู้ที่ต้องการเข้ามานำทิศทางประเทศในอนาคต การ สร้างผู้นำจึงเป็นเรื่องใหญ่ที่ควรให้ความสำคัญ และต้องเริ่มพัฒนาผู้นำตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีแนวทาง ดังนี้ สร้างคุณลักษณะผู้นำ ผู้นำควรมีคุณลักษณะบางประการ ที่ผู้อื่นมองแล้วเกิดการยอมรับ ไม่เพียงลักษณะ ภายนอก แต่รวมถึงความรู้ความสามารถภายในที่แสดงออกมาด้วย

ทักษะสำคัญของผู้นำ ทักษะการพูด การวางแผน การแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ วิธีตั้งเป้าหมายระยะ สั้นระยะยาว วิธีสร้างความสัมพันธ์ การบริหารเวลา การสร้างทีมงาน ความฉลาดทางอารมณ์ เป็นทักษะสำคัญของ ผู้นำ โรงเรียนสามารถสร้างทักษะเหล่านี้ได้โดยสอนผ่านสถานการณ์จริง เช่น ให้ผู้เรียนจัดทีมไปทำกิจกรรมกับชุมชน เพื่อให้ผู้เรียนรู้วิธีสร้างทีมงาน วางแผนการทำงานและแก้ปัญหา การเข้าใจผู้อื่นเป็นพื้นฐานของผู้นำ ประการหนึ่ง โรงเรียนควรฝึกให้ผู้เรียนมองผู้อื่นอย่างถูกต้อง เช่น มองผู้อื่นในด้านบวก มองทุกคนมีคุณค่าและมีศักยภาพ แม้ ต่างกันแต่นำมาเสริมสร้างกันได้ โรงเรียนอาจสอดแทรกมุมมองดังกล่าว ผ่านการสอนในห้องเรียนและการทำกิจกรรม ฝึกนิสัยการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผู้นำควรมีฐานความคิดที่ดี รอบคอบ และมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่างๆ ซึ่งการพัฒนา คุณสมบัตินี้ได้ โรงเรียนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนอ่านหนังสือ หรือเข้าถึงสื่อต่างๆ ทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อเข้าถึงองค์ ความรู้ในเรื่องต่างๆ ที่ช่วยหล่อเป็นรากฐานความคิดและความเข้าใจ สนับสนุนเด็กที่ฉายแววความเป็นผู้นำ ใ้ว่าเด็ก ทุกคนจะมีลักษณะความเป็นผู้นำอย่างชัดเจน แต่จะมีบางคนเท่านั้นที่ฉายแววออกมา ซึ่งโรงเรียนควรสนับสนุนเด็ก กลุ่มนี้ เช่น มอบหมายให้เป็นผู้นำห้อง สนับสนุนให้สมัครเป็นประธานนักเรียน ส่งเด็กเข้าประกวดการได้วาทิ ฯลฯ นอกจากนี้ โรงเรียนอาจทำแบบทดสอบภาวะผู้นำเพื่อคัดเลือกผู้เรียนที่มีแววผู้นำ แล้วส่งเสริมเด็กกลุ่มให้เป็นผู้นำ สังคมต่อไป(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551 : 28)

นั่นคือภาวะผู้นำทางวิชาการของนักเรียนมีส่วนสำคัญในสถานศึกษาเนื่องจากการมีภาวะผู้นำของผู้เรียนช่วยให้ ครูได้ใช้ความรู้ความสามารถในการพัฒนาการเรียนการสอนให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายและมีประสิทธิผล

โดยถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งเป็นเครือข่ายและแหล่งเรียนรู้ จัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน ถ้าผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ มีภาวะผู้นำก็สามารถใช้ศักยภาพของตนเองในด้านการส่งเสริมและช่วยครูในการจัดการเรียนการสอนรวมทั้งส่งเสริมให้มีการร่วมมือเป็นเครือข่ายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

ดังนั้นการสร้างภาวะผู้นำให้กับนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 จึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นมาก เนื่องจากเด็กที่ได้รับการพัฒนาตนเองด้านภาวะผู้นำสามารถที่จะนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาตนเองด้านการเรียน ทักษะการเข้าสังคมและสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาเพื่อนนักเรียนด้วยกันให้เป็นคนที่มีศักยภาพและความสามารถในการที่จะนำสังคมและนำประเทศชาติไปสู่ความเจริญก้าวหน้าต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการในการสร้างรูปแบบความเป็นผู้นำทางวิชาการของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 อำเภอเมือง จังหวัดยะลา
2. เพื่อสร้างรูปแบบความเป็นผู้นำทางวิชาการของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 อำเภอเมือง จังหวัดยะลา
3. เพื่อศึกษาระดับภาวะความเป็นผู้นำทางวิชาการของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรในการวิจัย คือ นักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 ระดับชั้น ป.5 อำเภอเมือง จังหวัดยะลา จำนวน 163 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 ระดับชั้น ป.5 อำเภอเมือง จังหวัดยะลา จำนวน 40 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและวิธีการสร้าง

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการร่างรูปแบบภาวะผู้นำทางวิชาการของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 โดยการศึกษาจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วผู้วิจัยนำมาสร้างและกำหนดเป็นร่างรูปแบบและนำมาสร้างเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยผู้วิจัยพัฒนามาจากงานวิจัย โดยประมวลแนวความคิดที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างรูปแบบความเป็นผู้นำทางวิชาการของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 อำเภอเมือง จังหวัดยะลาดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสำรวจรายการ (check list) มีข้อความ ได้แก่ เพศ การทำกิจกรรม วิธีการมาโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ เพื่อสอบถามเกี่ยวกับการสร้างรูปแบบความเป็นผู้นำทางวิชาการของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยได้มีขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาแนวคิดการสร้างรูปแบบความเป็นผู้นำทางวิชาการของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

2.2 กำหนดขอบเขต ข้อคำถาม ประเด็นตัวชี้วัด ตามวัตถุประสงค์ในการศึกษา

2.3 ในส่วนของการสร้างรูปแบบ ผู้วิจัยได้สร้างรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ 2 รอบ มีการปรับแก้ 2 รอบ เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับผู้ตอบแบบสอบถามโดยการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ไม่สลับซับซ้อน ไม่ต้องตีความหมาย ผู้วิจัยก็นำมาปรับตามความเหมาะสมและนำไปหาค่าความเชื่อมั่นในรายข้อ รายด้าน และทั้งฉบับ หลังจากนั้นนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

2.4 สร้างแบบสอบถามตามประเด็นที่ได้กำหนดไว้ซึ่งผ่านการทดลองใช้มาแล้วและมีนำเสนอแบบสอบถามเพื่อพิจารณาด้านขอบเขตเนื้อหาและปรับปรุงแก้ไขเพื่อความสมบูรณ์ถูกต้องของแบบสอบถามและหาค่าความเชื่อมั่น มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ.756

การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์
2. การเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยการเก็บด้วยตนเองและตรวจสอบความสมบูรณ์อีกครั้งก่อนนำไปวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปตาราง
2. หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของภาวะผู้นำทางวิชาการและเสนอเป็นตาราง พร้อมคำอธิบายใต้ตาราง

การวิเคราะห์ดังกล่าวข้างต้นถือว่า ค่าเฉลี่ย ของคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามเกณฑ์ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 160) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง นักเรียนมีระดับภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง นักเรียนมีระดับภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง นักเรียนมีระดับภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง นักเรียน มีระดับภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง นักเรียนมีระดับภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษา เรื่อง การสร้างรูปแบบความเป็นผู้นำทางวิชาการของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างจากการเก็บรวบรวมข้อมูลของแบบสอบถามในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจำนวน 40 ชุด จากนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังรายละเอียดคือ

ตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการในการสร้างรูปแบบความเป็นผู้นำทางวิชาการของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

จากการศึกษาพบว่า นักเรียนโรงเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 อำเภอเมือง จังหวัดยะลา โดยพื้นฐาน มีความเป็นผู้นำทางวิชาการสูง แต่ละคนมีความสามารถในการพูด การแสดงและมีความกล้าแสดงออก

จากการพูดคุยกับอาจารย์ผู้สอนพบว่า นักเรียนบางคน มีความสามารถในการร่ำเรียน มีความสามารถในการร้องเพลง มีความสามารถในการเป็นนักกีฬา บางคนอยู่ในระดับภาค บางคนอยู่ในระดับประเทศ แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีพื้นฐานของการเป็นผู้นำและเพื่อไปให้บริการวิชาการในโรงเรียนดังกล่าว พบว่า นักเรียนมีความกล้าแสดงออก ในการเต้น การร้องเพลง การเข้าร่วมกิจกรรม มีจิตอาสาในการทำงานกับทีมงาน ในการนำเสนองานต่างๆ นักเรียนสามารถพูดได้อย่างคล่องแคล่ว มีความมั่นใจในตนเองและพร้อมที่จะได้รับการพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ

ส่วนปัญหาที่พบ นักเรียนบางคนมีความสามารถแต่ครอบครัวไม่มีความพร้อมในการสนับสนุนส่งเสริมในการทำกิจกรรม หลายคนมีความสามารถและมีศักยภาพแต่ครอบครัวไม่มีเวลา พ่อแม่ทำงานรับจ้างต้องไปทำงานตอนเช้า กลับเย็น ทำให้ไม่มีเวลาในการส่งเสริมศักยภาพของเด็กได้อย่างเต็มที่ ทำให้บางครั้งขาดโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆและขาดงบประมาณสนับสนุนในการไปร่วมกิจกรรมต่างๆที่อยู่ต่างจังหวัด ซึ่งทางโรงเรียนเองก็ดูแลนักเรียนได้บางส่วนไม่สามารถดูแลได้ทั้งหมดทำให้หลายคนต้องเสียโอกาสในการที่จะพัฒนาตนเองในด้านต่างๆที่สนับสนุนศักยภาพของตนเองให้ดียิ่งขึ้น

ดังนั้นในการส่งเสริมศักยภาพและความสามารถของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ในส่วนของผู้ปกครอง โรงเรียน ชุมชน มีความสำคัญต้องทำงานประสานกันเพื่อช่วยให้นักเรียนที่เก่ง มีความสามารถ แต่ขาดทุนทรัพย์ได้มีโอกาสในการพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพและความสามารถเพื่อจะได้เป็นคนดี คนเก่งและนำวิชาความรู้มาช่วยในการพัฒนาประเทศต่อไป

ในส่วนของการสร้างรูปแบบ ผู้วิจัยได้สร้างรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ 2 รอบ มีการปรับแก้ 2 รอบเพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับผู้ตอบแบบสอบถามโดยการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ไม่สลับซับซ้อน ไม่ต้องตีความหมาย ผู้วิจัยก็นำมาปรับตามความเหมาะสมและนำไปหาความเชื่อมั่นในรายข้อ รายด้าน และทั้งฉบับ หลังจากนั้นนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 1 ศึกษาและสำรวจข้อมูลเบื้องต้น

เป็นการศึกษาและสำรวจข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีทางการบริหารและแนวคิดด้านภาวะผู้นำ รวมทั้งการสัมภาษณ์พูดคุยกับครูได้ประเด็น คือในการสัมภาษณ์และการศึกษาทฤษฎี ได้ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการสร้างรูปแบบภาวะผู้นำทางวิชาการคือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านทักษะความเป็นผู้นำ ด้านความฉลาดทางอารมณ์ ด้านความสามารถในการสื่อสาร

ระยะที่ 2 เป็นการสร้างรูปแบบ

นำข้อมูลที่ได้จากระยะที่ 1 มาประมวลและและสร้างข้อคำถามแต่ละด้านและกำหนดเป็นประเด็นเพื่อสร้างรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ได้รูปแบบภาวะผู้นำทางวิชาการของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ได้รูปแบบดังนี้

1. ด้านวิสัยทัศน์ ประกอบด้วย

- 1.นักเรียนมีการวางแผนการเรียนอย่างชัดเจน
- 2.นักเรียนรู้ว่าถ้าเรียนเก่งจะเลือกเรียนต่อในระดับ ม.1 ได้หลายโรงเรียน

- 3.นักเรียนทำงานด้วยความมุ่งมั่น เรียนด้วยความเต็มใจทุกวิชา
- 4.นักเรียนทำงานอย่างมีเป้าหมายและด้วยความภาคภูมิใจและเต็มใจ
- 5.นักเรียนความมุ่งมั่นในการเรียน และพยายามทำให้สำเร็จ
- 6.นักเรียนร่วมทำงานกับผู้อื่นด้วยความมุ่งมั่น ทุ่่มเท เสียสละ อดทนเพื่อส่วนรวม

2. ด้านความคิดสร้างสรรค์ ประกอบด้วย

- 1.นักเรียนแนวคิดและวิธีการเรียนแบบใหม่ๆที่ทำให้ตนเองเข้าใจและไม่น่าเบื่อ
- 2.นักเรียนมีความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ นำมาใช้ในการเรียนได้
- 3.นักเรียนรู้จักการคิด การแก้ปัญหาและนำมาใช้ได้จริง
- 4.นักเรียนร่วมกับครูในการคิดวิธีสอนและเรียนแบบใหม่ๆ
- 5.นักเรียนสามารถใช้ อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นความรู้ได้
- 6.นักเรียนชอบเรียนรู้สิ่งใหม่ๆตลอดเวลา

3. ด้านความเป็นผู้นำ ประกอบด้วย

- 1.นักเรียนชอบทำกิจกรรมและทำอย่างมีความสุข
- 2.นักเรียนชอบเป็นหัวหน้ากลุ่มมากกว่าเป็นลูกน้อง
- 3.นักเรียนสามารถช่วยเพื่อนแก้ปัญหาได้เสมอ
- 4.นักเรียนกล้าแสดงออก ชอบพูดหน้าชั้น ชอบเป็นตัวแทนของกลุ่ม
- 5.นักเรียนชอบติดต่อประสานงานกับครู กับเพื่อน
- 6.นักเรียนมีความสุขกับการได้ช่วยเหลือผู้อื่น
- 7.นักเรียนร่วมทำงานกับผู้อื่นด้วยความมุ่งมั่น ทุ่่มเท เสียสละ อดทนเพื่อส่วนรวม

4. ด้านความฉลาดทางอารมณ์ ประกอบด้วย

- 1.นักเรียนนักเรียนมีความอดทนจากการแกล้งหรือการล้อของเพื่อน
- 2.นักเรียนรู้สึกเห็นใจเพื่อนที่เพื่อนๆไม่ค่อยชอบ
- 3.นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ขณะที่เพื่อนส่งเสียงดัง
- 4.นักเรียนสามารถปรับตัวอยู่กับเพื่อนๆในชั้นเรียนได้
- 5.นักเรียนมีความพยายามและอดทนเพื่อความสำเร็จ
- 6.นักเรียนสามารถเอาใจใส่ดูแลครูและเพื่อนๆได้ค่อนข้างดี

5. ด้านความสามารถในการสื่อสาร ประกอบด้วย

- 1.นักเรียนสามารถสื่อสารกับเพื่อนๆ และครูได้อย่างเข้าใจ
- 2.นักเรียนสามารถนำข้อมูลและข่าวสารมาใช้ได้อย่างถูกต้อง
- 3.นักเรียนสามารถนำข้อมูลข่าวสารจากโทรทัศน์มาคิดวิเคราะห์และแยกแยะได้ว่าเชื่อถือได้หรือไม่
- 4.นักศึกษามีข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์สามารถนำมาใช้ประกอบในการเรียนได้อย่างถูกต้อง
- 5.นักเรียนสามารถสื่อสารภาษาไทย มาลายูหรืออังกฤษได้

6.นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้กับชีวิตจริงได้

จากรูปแบบดังกล่าวผู้วิจัยนำมาเก็บข้อมูลกับนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

ดังรายละเอียด คือ

ตาราง 1 จำนวนร้อยละของข้อมูลสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	20	50.0
หญิง	20	50.0
รวม	40	100.0
2. การทำกิจกรรม		
ชอบทำกิจกรรม	20	50.0
ชอบบ้างไม่ชอบบ้าง	12	30.0
ไม่ชอบทำกิจกรรม	8	20.0
รวม	40	100.0
3. วิธีการมาโรงเรียน		
พ่อ แม่มาส่ง	30	75.0
ปั่นจักรยานมาเอง	3	7.5
มารถเหมา	3	7.5
มารถรับจ้าง	1	2.5
เดินมาด้วยตัวเอง	3	7.5
รวม	40	100.0

จากตาราง 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน เป็นเพศชาย จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 เพศหญิง จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 ในด้านการทำกิจกรรม ชอบทำกิจกรรม จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 ชอบบ้างไม่ชอบบ้าง มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 ภาษาอังกฤษ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 วิธีการมาโรงเรียน พ่อ แม่มาส่ง จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 75.0 ปั่นจักรยานมาเอง จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 7.5 มารถเหมา มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 7.5 มารถรับจ้างจำนวน 1 คิดเป็นร้อยละ 2.5 เดินมาด้วยตัวเอง จำนวน 3 คิดเป็นร้อยละ 7.5

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การสร้างรูปแบบความเป็นผู้นำทางวิชาการของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการสร้างรูปแบบความเป็นผู้นำทางวิชาการของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 อำเภอเมือง จังหวัดยะลารายด้าน

ภาวะผู้นำทางวิชาการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการ
1.ด้านการมีวิสัยทัศน์	4.41	0.57	มาก
2.ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.25	0.45	มาก
3.ด้านทักษะความเป็นผู้นำ	4.25	0.45	มาก
4.ด้านความฉลาดทางอารมณ์	4.15	0.66	มาก
5.ด้านความสามารถในการสื่อสาร	4.23	0.48	มาก
รวม	4.25	0.45	มาก

จากตาราง 2 พบว่า ในการสร้างรูปแบบภาวะผู้นำของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 อำเภอเมืองจังหวัดยะลา พบว่า รูปแบบที่ผ่านการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิได้รูปแบบตามที่กำหนดไว้พบว่าด้านที่เหมาะสมกับการบ่งชี้ความเป็นผู้นำทางวิชาการของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ประกอบด้วย ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ด้านทักษะความเป็นผู้นำ ด้านความฉลาดทางอารมณ์ และด้านความสามารถในการสื่อสาร

รูปแบบผู้นำทางวิชาการของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.25$) เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านการมีวิสัยทัศน์ ($\bar{x} = 4.41$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านความฉลาดทางอารมณ์ ($\bar{x} = 4.15$)

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการสร้างรูปแบบความเป็นผู้นำทางวิชาการของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 อำเภอเมือง จังหวัดยะลาด้านการมีวิสัยทัศน์โดยภาพรวมและรายข้อ

ด้านการมีวิสัยทัศน์	$\bar{x}$	S.D.	ระดับภาวะผู้นำ
1.นักเรียนมีการวางแผนการเรียนอย่างชัดเจน	4.47	0.64	มาก
2.นักเรียนรู้ว่าถ้าเรียนเก่งจะเลือกเรียนต่อในระดับ ม.1 ได้หลายโรงเรียน	4.45	0.74	มาก
3.นักเรียนทำงานด้วยความมุ่งมั่น เรียนด้วยความเต็มใจทุกวิชา	4.02	0.80	มาก
4.นักเรียนทำงานอย่างมีเป้าหมายและด้วยความภาคภูมิใจและเต็มใจ	4.15	0.66	มาก
5.นักเรียนความมุ่งมั่นในการเรียน และพยายามทำให้สำเร็จ	4.15	0.73	มาก
6.นักเรียนร่วมทำงานกับผู้อื่นด้วยความมุ่งมั่น หุ่่มเท เสียสละ	4.17	0.78	มาก
อดทนเพื่อส่วนรวม	4.17	0.78	มาก
	4.35	0.73	มาก

รวม	4.25	0.45	าก
-----	------	------	----

จากตาราง 3 พบว่า รูปแบบผู้นำทางวิชาการของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.41$) เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือนักเรียนมีการวางแผนการเรียนอย่างชัดเจน ($\bar{x} = 4.47$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือนักเรียนทำงานด้วยความมุ่งมั่น เรียนด้วยความเต็มใจทุกวิชา ($\bar{x} = 4.02$)

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการสร้างรูปแบบความเป็นผู้นำทางวิชาการของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 อำเภอเมือง จังหวัดยะลาด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์โดย

ภาพรวมและรายข้อ

ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	$\bar{x}$	S.D.	ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการ
1.นักเรียนแนวคิดและวิธีการเรียนแบบใหม่ๆที่ทำให้ตนเองเข้าใจและไม่น่าเบื่อ	4.15	0.77	าก
2.นักเรียนมีความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ นำมาใช้ในการเรียนได้	4.36	0.76	มาก
	4.34	0.77	มาก
3.นักเรียนรู้จักการคิด การแก้ปัญหาและนำมาใช้ได้จริง			
4.นักเรียนร่วมกับครูในการคิดวิธีสอนและเรียนแบบใหม่ๆ	4.21	0.75	าก
5.นักเรียนสามารถใช้ อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นความรู้ได้			
6.นักเรียนชอบเรียนรู้สิ่งใหม่ๆตลอดเวลา	4.25	0.72	าก
	4.37	0.74	าก
	4.32	0.72	าก
รวม	4.25	0.45	าก

จากตาราง 4 พบว่า รูปแบบผู้นำทางวิชาการของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.25$) เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือนักเรียนสามารถใช้ อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นความรู้ได้ ($\bar{x} = 4.37$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือนักเรียนแนวคิดและวิธีการเรียนแบบใหม่ๆที่ทำให้ตนเองเข้าใจและไม่น่าเบื่อ ($\bar{x} = 4.15$)

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การสร้างรูปแบบความเป็นผู้นำทางวิชาการของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 อำเภอเมือง จังหวัดยะลาด้านความเป็นผู้นำโดยภาพรวมและรายข้อ

ด้านความเป็นผู้นำ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการ
1.นักเรียนชอบทำกิจกรรมและทำอย่างมีความสุข	4.25	0.77	าก
2.นักเรียนชอบเป็นหัวหน้ากลุ่มมากกว่าเป็นลูกน้อง			

3.นักเรียนสามารถช่วยเพื่อนแก้ปัญหาได้เสมอ	4.42	0.59	าก
4.นักเรียนกล้าแสดงออก ชอบพูดหน้าชั้น ชอบเป็นตัวแทนของกลุ่ม	4.27	0.78	าก
5.นักเรียนชอบติดต่อประสานงานกับครู กับเพื่อน			
6.นักเรียนมีความสุขกับการได้ช่วยผู้อื่น	4.17	0.78	าก
7.นักเรียนร่วมทำงานกับผู้อื่นด้วยความมุ่งมั่น ทุ่มเท	4.22	0.69	
เสียสละ อดทนเพื่อส่วนรวม			าก
รวม	4.25	0.45	าก

จากตาราง 5 พบว่า รูปแบบผู้นำทางวิชาการของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือนักเรียนสามารถช่วยเพื่อนแก้ปัญหาได้เสมอ ($\bar{x} = 4.42$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือนักเรียนมีความสุขกับการได้ช่วยผู้อื่น ($\bar{x} = 4.17$)

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและมาตรฐาน ระดับการสร้างรูปแบบความเป็นผู้นำทางวิชาการของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ด้านฉลาดทางอารมณ์โดยภาพรวมและรายข้อ

ด้านความฉลาดทางอารมณ์	$\bar{x}$	S.D.	ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการ
1.นักเรียนนักเรียนมีความอดทนจากการแกล้งหรือการล้อของเพื่อน	4.10	0.74	มาก
2.นักเรียนรู้สึกเห็นใจเพื่อนที่เพื่อนๆไม่ค่อยชอบ	4.37	0.66	มาก
3.นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ขณะที่เพื่อนส่งเสียงดัง	4.42	0.71	มาก
4.นักเรียนสามารถปรับตัวอยู่กับเพื่อนๆในชั้นเรียนได้	4.25	0.80	มาก
5.นักเรียนมีความพยายามและอดทนเพื่อความสำเร็จ	4.25	0.77	มาก
6.นักเรียนสามารถเอาใจใส่ดูแลครูและเพื่อนๆได้ค่อนข้างดี	4.42	0.71	มาก
รวม	.15	.66	าก

จากตาราง 6 พบว่า ผู้นำทางวิชาการของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.15$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือนักเรียนสามารถเอาใจใส่ดูแลครูและเพื่อนๆได้ค่อนข้างดี ($\bar{x} = 4.42$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือนักเรียนนักเรียนมีความอดทนจากการแกล้งหรือการล้อของเพื่อน ($\bar{x} = 4.10$)

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและมาตรฐาน การสร้างรูปแบบความเป็นผู้นำทางวิชาการของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ด้านความสามารถในการสื่อสารโดยภาพรวมและรายข้อ

ด้านความสามารถในการสื่อสาร	$\bar{x}$	S.D.	ระดับขวัญ และกำลังใจ
1.นักเรียนสามารถสื่อสารกับเพื่อนๆ ครูได้อย่างเข้าใจ	4.22	0.69	มาก
2.นักเรียนสามารถนำข้อมูลและข่าวสารมาใช้ได้อย่างถูกต้อง	4.40	0.74	มาก
3.นักเรียนสามารถนำข้อมูลข่าวสารจากโทรทัศน์มาคิดวิเคราะห์และแยกแยะได้ว่าเชื่อถือได้หรือไม่	4.27	0.67	มาก
4.นักศึกษามีข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์สามารถนำมาใช้ประกอบในการเรียนได้อย่างถูกต้อง			
5.นักเรียนสามารถสื่อสารภาษาไทย มาลาญหรืออังกฤษได้	4.37	0.74	มาก
6.นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้กับชีวิตจริงได้	4.15	0.83	มากที่สุด
	4.25	0.70	มาก
รวม	0.42	.44	าก

จากตาราง 7 พบว่า ผู้นำทางวิชาการของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.42$) เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือนักศึกษามีโอกาสสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการเรียนและสามารถนำไปใช้กับชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม ($\bar{x} = 4.57$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือนักศึกษาได้รับการส่งเสริม แลสนับสนุนจากผู้สอนให้ได้รับการศึกษาอย่างเต็มที่ในทุกด้าน ($\bar{x} = 4.23$)

ผลการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน เป็นเพศชาย จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 เพศหญิง จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 ในด้านการทำกิจกรรม ชอบทำกิจกรรม จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 ชอบบ้างไม่ชอบบ้าง มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 ภาษาอังกฤษ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 วิธีการมาโรงเรียน พ่อ แม่มาส่ง จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 75.0 ปั่นจักรยานมาเอง จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 7.5 มารถเหมา มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 7.5 มารับจ้างจำนวน 1 คิดเป็นร้อยละ 2.5 เดินมาด้วยตัวเองจำนวน 3 คิดเป็นร้อยละ 7.5

2. จากการศึกษพบว่า นักเรียนโรงเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 อำเภอเมือง จังหวัดยะลา โดยพื้นฐาน มีความเป็นผู้นำทางวิชาการสูง แต่ละคนมีความสามารถในการพูด การแสดงและมีความกล้าแสดงออก จากการศึกษพบว่า นักเรียนบางคน มีความสามารถในการรำนโนราห์ มีความสามารถในการร้องเพลง มีความสามารถในการเป็นนักกีฬา บางคนอยู่ในระดับภาค บางคนอยู่ในระดับประเทศ แสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีพื้นฐานของการเป็นผู้นำและเพื่อไปให้บริการวิชาการในโรงเรียนดังกล่าว พบว่า นักเรียนมีความกล้าแสดงออก ในการ

เต้น การร้องเพลง การเข้าร่วมกิจกรรม มีจิตอาสาในการทำงานกับทีมงาน ในการนำเสนอผลงานต่างๆ นักเรียนสามารถพูดได้อย่างคล่องแคล่ว มีความมั่นใจในตนเองและพร้อมที่จะได้รับการพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ

ส่วนปัญหาที่พบ นักเรียนบางคนมีความสามารถแต่ครอบครัวไม่มีความพร้อมในการสนับสนุนส่งเสริมในการทำกิจกรรม หลายคนมีความสามารถและมีศักยภาพแต่ครอบครัวไม่มีเวลา พ่อแม่ทำงานรับจ้างต้องไปทำงานตอนเช้า กลับเย็น ทำให้ไม่มีเวลาในการส่งเสริมศักยภาพของเด็กได้อย่างเต็มที่ ทำให้บางครั้งขาดโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ และขาดงบประมาณสนับสนุนในการไปร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่อยู่ต่างจังหวัด ซึ่งทางโรงเรียนเองก็ดูแลนักเรียนได้บางส่วนไม่สามารถดูแลได้ทั้งหมดทำให้หลายคนต้องเสียโอกาสในการที่จะพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ ที่สนับสนุนศักยภาพของตนเองให้ดียิ่งขึ้น

2.1 ในการสร้างรูปแบบภาวะผู้นำของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 อำเภอเมืองจังหวัดยะลา พบว่า รูปแบบที่ผ่านการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิได้รูปแบบตามที่กำหนดไว้พบว่าด้านที่เหมาะสมกับการบ่งชี้ความเป็นผู้นำทางวิชาการของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ประกอบด้วย ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ด้านทักษะความเป็นผู้นำ ด้านความฉลาดทางอารมณ์ และด้านความสามารถในการสื่อสาร

2.2 รูปแบบผู้นำทางวิชาการของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 ด้านวิสัยทัศน์ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.41$) เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือนักเรียนมีการวางแผนการเรียนอย่างชัดเจน ($\bar{x} = 4.47$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือนักเรียนทำงานด้วยความมุ่งมั่น เรียนด้วยความเต็มใจทุกวิชา ($\bar{x} = 4.02$)

2.3 รูปแบบผู้นำทางวิชาการของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 ภาพรวมด้านความคิดสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.25$) เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือนักเรียนสามารถใช้ อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นความรู้ได้ ($\bar{x} = 4.37$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือนักเรียนแนวคิดและวิธีการการเรียนรู้แบบใหม่ๆ ที่ทำให้ตนเองเข้าใจและไม่น่าเบื่อ ($\bar{x} = 4.15$)

2.4 รูปแบบผู้นำทางวิชาการของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 ด้านทักษะความเป็นผู้นำภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือนักเรียนสามารถช่วยเพื่อนแก้ปัญหาได้เสมอ ($\bar{x} = 4.42$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือนักเรียนมีความสุขกับการได้ช่วยผู้อื่น ($\bar{x} = 4.17$)

2.5 รูปแบบผู้นำทางวิชาการของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 ด้านความฉลาดทางอารมณ์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.15$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือนักเรียนสามารถเอาใจใส่ดูแลครูและเพื่อนๆ ได้ค่อนข้างดี ($\bar{x} = 4.42$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือนักเรียนนักเรียนมีความอดทนจากการแกล้งหรือการล้อของเพื่อน ($\bar{x} = 4.10$)

2.6 รูปแบบผู้นำทางวิชาการของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 ด้านความสามารถในการสื่อสาร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.42$) เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือนักศึกษามีโอกาสสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการเรียนและสามารถนำไปใช้กับชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม ($\bar{x} = 4.57$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือนักศึกษาได้รับการส่งเสริม และสนับสนุนจากผู้สอนให้ได้รับการศึกษาอย่างเต็มที่ในทุกด้าน ($\bar{x} = 4.23$)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 อำเภอเมือง จังหวัดยะลา มีประเด็นที่น่าสนใจและนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการวิจัยจากการพูดคุยกับอาจารย์ผู้สอนพบว่า นักเรียนบางคน มีความสามารถ

ในการรำนโนราห์ มีความสามารถในการร้องเพลง มีความสามารถในการเป็นนักกีฬา บางคนอยู่ในระดับภาค บางคนอยู่ในระดับประเทศ แสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีพื้นฐานของการเป็นผู้นำและเพื่อไปให้บริการวิชาการในโรงเรียน ดังกล่าว พบว่า นักเรียนมีความกล้าแสดงออก ในการเต้น การร้องเพลง การเข้าร่วมกิจกรรม มีจิตอาสาในการทำงาน กับทีมงาน ในการนำเสนองานต่างๆ นักเรียนสามารถพูดได้อย่างคล่องแคล่ว มีความมั่นใจในตนเองและพร้อมที่จะได้รับการพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ

ส่วนปัญหาที่พบ นักเรียนบางคนมีความสามารถแต่ครอบครัวไม่มีความพร้อมในการสนับสนุน ส่งเสริมในการทำกิจกรรม หลายคนมีความสามารถและมีศักยภาพแต่ครอบครัวไม่มีเวลา พ่อแม่ทำงานรับจ้างต้องไปทำงานตอนเช้า กลับเย็น ทำให้ไม่มีเวลาในการส่งเสริมศักยภาพของเด็กได้อย่างเต็มที่ ทำให้บางครั้งขาดโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆและขาดงบประมาณสนับสนุนในการไปร่วมกิจกรรมต่างๆที่อยู่ต่างจังหวัด ซึ่งทางโรงเรียนเองก็ดูแลนักเรียนได้บางส่วนไม่สามารถดูแลได้ทั้งหมดทำให้หลายคนต้องเสียโอกาสในการที่จะพัฒนาตนเองในด้านต่างๆที่สนับสนุนศักยภาพของตนเองให้ดียิ่งขึ้น

ดังนั้นในการส่งเสริมศักยภาพและความสามารถของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ในส่วนของผู้ปกครอง โรงเรียน ชุมชน มีความสำคัญต้องทำงานประสานกันเพื่อช่วยให้นักเรียนที่เก่ง มีความสามารถ แต่ขาดทุนทรัพย์ได้มีโอกาสในการพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพและความสามารถเพื่อจะได้เป็นคนดี คนเก่งและนำวิชาความรู้มาช่วยในการพัฒนาประเทศต่อไป

ในการสร้างรูปแบบภาวะผู้นำทางวิชาการ พบว่ามีประเด็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ ครูจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและผ่านผู้ทรงคุณวุฒิ มีทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านทักษะความเป็นผู้นำ ด้านความฉลาดทางอารมณ์ ด้านความสามารถในการสื่อสาร

2. ผลการวิจัยพบว่า ระดับภาวะผู้นำของนักเรียนภาพรวมอยู่ในระดับมากสอดคล้อง กับพิชฌาย์วีร์ สีนสวัสดิ์(2016 : 7) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยคัดสรรกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี พบว่า ปัจจัยคัดสรรคุณภาพชีวิตของนักศึกษาพยาบาลอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับสิริเมณี บรรจง (2553:22) ศึกษาเรื่องการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนโดยวิธีการสอนที่เน้นทักษะปฏิบัติ พบว่า ทักษะการปฏิบัติเป็นรายบุคคลดีขึ้นอยู่ในระดับมากและมีความพึงพอใจต่อปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้เรียนในระดับมาก นอกจากนี้ ศศิรัศม์ เสือเมืองและคณะ (2555 : 37) ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการจัดกิจกรรมของ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ พบว่า การจัดกิจกรรมนักศึกษาส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรม มีการพัฒนาด้านมนุษยสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกับคนอื่นและนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน นักศึกษามีคุณธรรมและจริยธรรมด้านจิตสาธารณะมากขึ้น ในด้านการประเมินผลพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ร่วมกิจกรรมทุกครั้งและทุกคนพอใจกับการจัดกิจกรรมของมหาวิทยาลัย เนื่องจากทักษะในการเรียนของผู้เรียนมีความสำคัญที่จะส่งผลต่อผลการเรียนและการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยเพราะทักษะต่างๆสามารถเกิดขึ้นได้จากการเรียนการสอนและเกิดขึ้นจากการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองของนักศึกษาซึ่งถ้านักศึกษามีทักษะในด้านต่างๆพร้อมสำหรับการเรียนรู้และสามารถมีชีวิตในมหาวิทยาลัยได้อย่างมีความสุข

2.1 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการมีวิสัยทัศน์ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ

พีรพัฒน์ วัชรินทรวงกุล (อ้างถึงในพสนันท์ บุญช่วยและ ญัฐภัทร์ เทียนจันทร์, 2555 : 36)ศึกษารูปแบบการพัฒนาศักยภาพทางวิชาการของนักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการพัฒนา ศักยภาพทางวิชาการของนักเรียน นักเรียนมีวิสัยทัศน์ในการมองงานและสามารถออกแบบกิจกรรมได้หลากหลายโดย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการใช้สื่อการเรียนการสอน สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการแก้ไขปัญหา การพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนและสอดคล้องสิริเมณี บรรจง (2553:22) ศึกษาเรื่องการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักศึกษาโดยวิธีการสอนที่เน้นทักษะปฏิบัติ พบว่า ทักษะการ

ปฏิบัติเป็นรายบุคคลขึ้นอยู่กับอยู่ในระดับมากและนักศึกษามีความพึงพอใจต่อปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้เรียนในระดับมาก นอกจากนี้จากการศึกษาของปรียากร มนุเสวต (2553 :135) ศึกษารูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนที่มีประสิทธิผลของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย พบว่า การบริหารงานกิจการนักศึกษา นักศึกษาต้องมีเทคนิควิธีการในด้านแผนการปฏิบัติงาน การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การบูรณาการกิจกรรมกับรายวิชา การพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษา เช่นการบริการหอพัก การจัดจำหน่ายอาหาร การให้ทุนนักศึกษาเพราะสิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยที่สำคัญในการส่งเสริมศักยภาพด้านการเรียนรู้ของนักศึกษารวมถึงความพร้อมในการเข้าร่วมกิจกรรมด้านต่างๆที่ส่งเสริมพัฒนาการของนักศึกษาด้านวิชาการ ด้านคุณลักษณะและด้านการพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษาเนื่องจากการจัดการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญสำหรับนักศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้จะเป็นสิ่งที่บอกว่าคุณครูและอาจารย์ต้องทำกิจกรรมร่วมกันต้องดำเนินการอย่างไรที่จะให้นักศึกษาได้รับความรู้มากที่สุดและตัวนักศึกษาต้องมีความคิดว่าจะต้องทำอะไรเพื่อที่จะส่งเสริมศักยภาพของตนเองให้มากที่สุด ความสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ต้องร่วมมือกันระหว่างนักศึกษาและอาจารย์

2.2 ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ

พิรพัฒน์ วัชรินทรวงกุล (อ้างถึงในพสนันท์ บุญช่วยและ ณัฐปภัสร เทียนจันทร์, 2555 : 36)ศึกษารูปแบบการพัฒนาศักยภาพทางวิชาการของนักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการพัฒนาศักยภาพทางวิชาการของนักเรียน นักเรียนมีวิสัยทัศน์ในการมองงานและสามารถออกแบบกิจกรรมได้หลากหลายโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการใช้สื่อการเรียนการสอน สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการแก้ไขปัญหา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนและสอดคล้องสิทธิ บรรจง (2553:22) ศึกษาเรื่องการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักศึกษาโดยวิธีการสอนที่เน้นทักษะปฏิบัติ พบว่า ทักษะการปฏิบัติเป็นรายบุคคลขึ้นอยู่กับอยู่ในระดับมากและนักศึกษามีความพึงพอใจต่อปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้เรียนในระดับมาก นักเรียนมีความคิดในพัฒนาตนเองด้านวิชาการเพราะการคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่ผู้เรียนจะต้องมีเพื่อใช้ประกอบการคิดในการดำเนินการต่างๆ

2.3 ด้านทักษะความเป็นผู้นำ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งทักษะการเป็นผู้นำเป็น

เรื่องที่สำคัญสำหรับนักเรียนในการพัฒนาตนเองจากผลการศึกษา พบว่า สอดคล้องกับพิรพัฒน์ วัชรินทรวงกุล (อ้างถึงในพสนันท์ บุญช่วยและ ณัฐปภัสร เทียนจันทร์, 2555 : 36)ศึกษารูปแบบการพัฒนาศักยภาพทางวิชาการของนักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการพัฒนาศักยภาพทางวิชาการของนักเรียน นักเรียนมีวิสัยทัศน์ในการมองงานและสามารถออกแบบกิจกรรมได้หลากหลายโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการใช้สื่อการเรียนการสอน สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการแก้ไขปัญหา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน ทักษะผู้นำมีความสำคัญสำหรับนักเรียนในการทำกิจกรรมต่างๆถือว่าผู้นำเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างนักเรียนให้มีความกล้า ความมั่นใจ

2.4 ด้านความฉลาดทางอารมณ์ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากเป็นนักเรียน

ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 ถือว่ามีวุฒิภาวะพอสมควร สามารถควบคุมอารมณ์ ควบคุมตนเองได้ สอดคล้องสิริมณี บรรจง (2553:22) ศึกษาเรื่องการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักศึกษาโดยวิธีการสอนที่เน้นทักษะปฏิบัติ พบว่า ทักษะการปฏิบัติเป็นรายบุคคลขึ้นอยู่กับอยู่ในระดับมากและนักศึกษามีความพึงพอใจต่อปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้เรียนในระดับมาก นอกจากนี้จากการศึกษาของปรียากร มนุเสวต (2553 :135) ศึกษารูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนที่มีประสิทธิผลของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย พบว่า การบริหารงานกิจการนักศึกษา นักศึกษาต้องมีเทคนิควิธีการในด้านแผนการปฏิบัติงาน การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การบูรณาการกิจกรรมกับรายวิชา การพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษา เช่นการบริการหอพัก การจัดจำหน่ายอาหาร การให้ทุนนักศึกษาเพราะสิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยที่สำคัญในการส่งเสริมศักยภาพด้านการเรียนรู้ของนักศึกษารวมถึงความพร้อม

ในการเข้าร่วมกิจกรรมด้านต่างๆที่ส่งเสริมพัฒนาการของนักศึกษาด้านวิชาการ ด้านคุณลักษณะและด้านการพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษาเนื่องจากการจัดการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญสำหรับนักศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้จะเป็นสิ่งที่บอกว่าคุณนักศึกษาและอาจารย์ต้องทำกิจกรรมร่วมกันต้องดำเนินการอย่างไรที่จะให้นักศึกษาได้รับความรู้มากที่สุดและตัวนักศึกษาต้องมีความคิดว่าจะต้องทำอะไรเพื่อที่จะส่งเสริมศักยภาพของตนเองให้มากที่สุด ความสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ต้องร่วมมือกันระหว่างนักศึกษาและอาจารย์

2.5 ด้านความสามารถในการสื่อสารภาพรวมอยู่ในระดับมากพริพัฒนา วัชรินทว

รากกุล (อ้างถึงในพสนันท์ บุญช่วยและ ญัฐปภัสร เทียนจันทร์, 2555 : 36)ศึกษารูปแบบการพัฒนาศักยภาพทางวิชาการของนักเรียนโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการพัฒนาศักยภาพทางวิชาการของนักเรียน นักเรียนมีวิสัยทัศน์ในการมองงานและสามารถออกแบบกิจกรรมได้หลากหลายโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการใช้สื่อการเรียนการสอน สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการแก้ไขปัญหา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนและสอดคล้องสิทธิ บรจจ (2553:22) ศึกษาเรื่องการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักศึกษาโดยวิธีการสอนที่เน้นทักษะปฏิบัติ พบว่า ทักษะการปฏิบัติเป็นรายบุคคลขึ้นอยู่ในระดับมากและนักศึกษามีความพึงพอใจต่อปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้เรียนในระดับมาก การสื่อสารเป็นสิ่งสำคัญในการใช้ชีวิตในสังคม เพราะการสื่อสารเป็นเรื่องที่จำเป็นสำหรับมนุษย์ทุกคน การสื่อสารเป็นการบอกถึงความคิด การกระทำว่าคิดอย่างไร ทำอย่างไรใช้การสื่อสารหลายเป็นตัวเลือก ผู้นำทุกคนต้องสามารถสื่อสารได้อย่างชัดเจน เข้าใจง่าย

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการสร้างรูปแบบความเป็นผู้นำทางวิชาการของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 อำเภอเมือง จังหวัดยะลา มีข้อค้นพบที่นำมาสู่ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องและการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. นักเรียนควรแสวงหาความรู้ และพัฒนาตนเองด้านความสามารถในการสื่อสาร
2. นักเรียนต้องนำความรู้ ความคิด สติปัญญามาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนและมุ่งที่ความสำเร็จของงาน
3. นักเรียนควรคิดวิเคราะห์ และแก้ปัญหาเมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ใหม่ๆ ที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน
4. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของอาจารย์ควรเน้นให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในกิจกรรม และกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองให้มีศักยภาพสูงสุด
5. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษากับนักเรียนทั้งโรงเรียนเพื่อจะได้ดูภาพรวมทั้งหมด

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงสาธารณสุข, กรมสุขภาพจิต. (2546). สุขภาพจิตไทย พ.ศ. 2545-2546. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- จรูญ แก้วเอี่ยม. (2556). เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ. ยะลา : มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- จารุณี สถิต. (2554). ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย ราชภัฏราช นครินทร์.
- ชูศรี วงศ์รัตน. (2553). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 10. นนทบุรี: ไทเนรมิตกิจ อินเตอร์ โปรเกรส ซิฟ.
- ถวัลย์รัฐ วรเทพพิพิงษ์. (2540). การกำหนดและวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ: ทฤษฎีและการประยุกต์ใช้. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สมาธรรม.
- ทวี วงศ์สุวรรณ. (2550). ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- ทิตนา แคมมณี. (2548). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2553, มกราคม 16). การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญระดับอุดมศึกษา. [Online]. เข้าถึงได้จาก http://eduweb.kpru.ac.th/documents/04_KM_L_Center.ppt. [18 มีนาคม 58]
- เทอดศักดิ์ เดชคง. (2547ข). ความฉลาดทางอารมณ์สู่สติและปัญญา (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มติชน.
- ธานี ชื่นบุญ. (2551). ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- นงพงา ลิ้มสุวรรณ. (2547). เลี้ยงลูกถูกวิธี ชีวิตเป็นสุข (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์ แปลนพริ้นติ้งเพลส.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ชมรมเด็ก.
- พิสมัย แก้วเชื้อ. (2552). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 3. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- พิชฌาย์วีร์ สิ้นสวัสดิ์. (2016) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับคุณภาพชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนิ ราชบุรี. เก็บการณ,วารสาร.23(1 มกราคม-มิถุนายน 2559).
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 7).

- อุทุมพร จามรมาน. (2541, มีนาคม). โมเดลคืออะไร. *วารสารวิชาการ*, 1(2), 22-26
- Bardo, J. W., & Hartman, J. J. (1982). *Urban society: A systematic introduction*. New York: F. E. Peacock.
- Good, C. V. (1973). *Dictionary of education*. New York: McGraw-Hill.
- Keeves, P. J. (1988). *Educational research methodology, and measurement: An international handbook*. Oxford, England: Pergamon Press.
- Webster, N. (1983). *Webster new twenties century dictionary unabridged* (2nd ed.). New York: Prentice-Hall.
- Lunenburg, F.C. and Ornstein, A.C. (2000). *Educational Administration: Concepts and Practices*. 3th ed. Wadsworth. New York .
- Yukl, G. (2002). *Leadership in Organizations*. 6rd ed. New York: Pearson Prentice Hall.